

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΤΣΑΡΩΝ

ΕΝΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΟΣ ΤΣΑΡΟΣ

Ένα Πάσχα στ' αυτοκρατορικό ανάκτορο της Πετρούπολης. Ο άσκαμος του Τσάρου. Μιά θανάσιμη προσβολή. Η δικαιοσύνη του Νικολάου Α'. Βασίζονταν ένα χυδαίο ύβριστή. Η πανωλεθρία των Ρώσων στη μάχη της Άλμης. Τέσσερις σχέδια του Μεντζίκωφ. Ο αγγελιοφόρος της ήττας. Η τρεμερή όργη του Τσάρου. Στην εξορία... κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΑΤΑ δ' έτος 1853, ο Τσάρος της Ρωσίας Νικόλαος Α' βασίζονταν στο κατακόρυφο της δόξας του. Όλα τα κράτη επιζητούσαν την εύνοιά του και όλοι οι βασιλείς τον έδωρούσαν ως τον ισχυρότερο μονάρχη της Εύροπης.

Το Πάσχα αυτής της χρονιάς ο Τσάρος αποφάσισε να το γιορτάσει με κάθε μεγαλοπρέπεια στη Λευκή Αίθουσα του χειμερινού ανάκτορου τον στην Πετρούπολη, όπου επρόκειτο να δεχτεί τις ειχές και τα συγχαρητήρια όλων των μεγιστάνων του.

Όταν λοιπόν ήρθε η ώριμμένη ώρα της δεξιώσεως, είχε συγκεντρωθεί στο παλάτι ένα πλήθος από πρίγκιπες, στρατηγούς, αντιστρατηγούς και κληρικούς, οι όποιοι περιεμναν ανυπόμονα την εμφάνισή του αυτοκράτορος, που σύμφωνα με ένα παλαιότατο έθιμο, θάδινε στο μέγιστο κάθε παριστάμενο το παγαλιό φίλι.

Σε λίγο, πράγματι, ο παντοδύναμος μονάρχης της Ρωσίας έκανε την είσοδό του στη Λευκή Αίθουσα, φερόντας στολί στρατηγού τόν θαυματούργου της ανακτορικής φρουράς.

Κάθισε όμως προχώρασε προς τους συγκεντρωμένους εύγενείς. Ξέσπασε από μια δилυλή πόρτα έξωβησε κάποιος άξιοματικός, ο όποιος έλασε μπρός τον γονατιστό, λέγοντας:

- Έλεος, Μεγαλειότατε!
- Ποιος είσαι; τόν ρώτησε ο Τσάρος.
- Ο κόμης Άραζίν.
- Και τι ζητάς;
- Σας ικετεύω, Μεγαλειότατε, να μου δώσετε την άδεια να μονομαχήσω.
- Σηκώ άπάνω, άνόητε! Δεν ξέρεις ότι έχω άπογορευμένη άσθητότητα τη μονομαχία;
- Τό ξέρω, Μεγαλειότατε, αλλά άνέστην μία φεβδή προσβολή και μου είνε άδύνατο να ζήσω, άν δεν λάβω ίκανοποίηση. Πρέπει να μονομαχήσω, γιατί μονάχα έτσι θ' άποκτήσω πάλι την ίσότημή που είχα μεταξύ των συναδέλφων μου στο στρατό.
- Τι συνέβη επί τέλους; Για πές μου ν' άκούσω, ρώτησε ο Τσάρος.
- Μεγαλειότατε, άρχισε να διηγείται ο κόμης, που άλιγον καιρό στεφανώθηκε την κόρη του πρίγκιπος Βεστοντσέφ, της άποιος το χέρι διεκδικούσε έντος από μένα και ο λοχαγός Ιαζοβόιτις, άνεμος του πρίγκιπος Μεντζίκωφ. Πρωτιήθηκε άμως έγώ, την έπιτρα ν' άρχισα να ζώ μαζί της έντιχοιμένος. Προχτές άμως, ενώ βρισκόμαστε στη Λάσχη, ο λοχαγός Ιαζοβόιτις ήρθε κοντά μας και έξέβησε δημόσια τη γυναίκα μου με τόν πιο χυδαίο τρόπο. Και όταν βέλησα να τόν ζητήσω τό λόγο, όρι μόνο έπανελάβε τό ύβριστικά τόν λόγια, αλλά και με μπάτισε...
- Η γυναίκα σου τώρα που είνε; ρώτησε ο Τσάρος.
- Στο σπίτι, Μεγαλειότατε!
- Πήγανε να την πάρεις και να την φέρεις εδώ... Σού άπόσχημα ότι θα ίκανοποιήσεις και σύ και αυτή. Άλλά σου άπαγορευό να μονομαχήσεις. Είναι ο Τσάρος και φερέεις να με ίκανοποιήσεις. Τ' άκούεις;
- Δεν είχε περιμένει ούτε μία ώρα, όταν ή πόρτα της αίθουσής άνοιξε πάλι και μπήκε μέσα ο κόμης Άραζίν, μαζί με τη γυναίκα του, ή όποια ήταν όχηρη ν' έτρεπε. Πίσω τους φάνηκε ο λοχαγός Ιαζοβόιτις, ο όποιος είχε επίσης προσκληθεί με ιδιαίτερον άπεσταλιμένο.
- Ο Τσάρος προχώρασε άμέσως προς την παραγμένη κόμισσα, την έλασε από τό χέρι και την έφερε στη μέση της αίθουσής.
- Η γυναίκα αυτή, είνε τότε άποτινούμενος στους έπισήμιους, έξεδρίστηρε από έναν άθλιο χωρίς άφοβη. Έγώ ο αυτοκράτωρ κηρύσσω αυτή την προσβολή πρόσχηρη και άδικαιοσύνητη.
- Έλατε, γυρίζοντας προς την κόμισσα, τη φίλησε στο μέτωπο και της είνε:
- Χριστός άνέστη!
- Η κόμισσα του φίλησε άμέσως τό χέρι και τού άπάντησε με τρεμάμενη φωνή:
- Άληθος άνέστη!
- Εσένα, λοχαγέ Άραζίν, έξακολούθησε ο Τσάρος, σε έξέβησε ένας κωκωνοπαρεμμένος και σε χτύπησε στο πρόσωπο.
- Έγώ ο Τσάρος σε φίλω άπάντο στο μέγιστο όποι ματαιόστηρες και έξαλείφω την προσβολή που σου έγινε...

Και άφο φίλησε στο πρόσωπο τόν κόμητα, γύρισε προς τόν ένοχο και τού είνε:

— Και σένα, λοχαγέ Ιαζοβόιτις, ο όποιος έξέβησες μάν εύγενή κούρια και ράπισες τό σέβητό της, σε καθάρω από τό βαθμό ως άτιμο και σ' έξορίζω άτ' αυτή τη στιγμή ως κοινό κωκωνόγο στη Σιβηρία.

Κατόπιν ο Τσάρος χαίρεται την άιμήνη και άπευθύθη.

Άς προχωρήσουμε τώρα λίγο καιρό και ως σταθώμε σε μια ιστορική ήμερα, στην 20 Σεπτεμβρίου 1854. Κατά την ήμερα αυτή οι Ρώσοι συνήραν με τους Τούρκους την περίφημη μάχη της Άλμης, κατά την όποιαν οι πρώτοι έβησαν τρεμερή πανωλεθρία.

Την επομένη της μάχης, ο πρίγκιπ Μεντζίκωφ, ο όποιος ήταν άρχηγός τόν ρωσικών στρατευμάτων της Κορκιάς, άποφάσισε να άναγείνη στον Τσάρο τη διάφορη είδηση. Ός τότε όμως τό είχε διαβίβασε δύο ειγάριαστα και ίκανοποιητικά γέν και άνέντε πος ή άναγγελία της ήττας θα έξωργιζε τόν αυτοκράτορα, τού όποιον ο θεμός θα ξεσπούσε έξάπαντο στον κομιστή της.

Κάλισε τότε τόν κόμητα Άραζίν, ο όποιος είχε προχθεί τόρα σε ταγματάρχη και γιά τόν όποιο δεν είχε ξεχάσει ότι ήταν ο άλιος της καθάρσεως και της έξορίας τού άνεμου του Ιαζοβόιτις, και τού άνέδωσε την έντολή της άναγγελίας.

Ο ταγματάρχης άντελήθη, βέβαια, την παγίδα που τού είχε στήσει με τόση σατανική άνεισότητά του, αλλά τι μπορούσε να κάνει; Θέλοντας και μη άναγάρωνε να φύγη γιά την Πετρούπολη.

Ο Τσάρος, μόλις έβησε την άγγελία του, διάταξε να τόν εισάγουν άμέσως στο γουαφίο του.

— Έρχομαι άτ' την Άλμη, Μεγαλειότατε, είλε ο ταγματάρχης, σταλιμένος από τόν πρίγκιπα Μεντζίκωφ...

— Κοιπόν, γιατί σταματάς; Ποιο νίκησαν;

— Νικήθηκαν, άποβήθηκε με ξεφτυλισμένη φωνή ο Άραζίν, και άναγάρωνεσε μέλιστα να βυθισόμε τό στόλο μας στο λιμάνι της Σεβαστοπόλεις γιά να μη λείπη στά χέρια τόν έξέθω.

Ο Τσάρος, άκούοντας αυτή την άπροσδόκητη είδηση, έμεινε στην άρχή σαν κερανοβόληκτος. Έλατε, με τό πρόσωπο κατακόκκινο και με τα μάτια φλογισμένα, όρμησε κατά τού άτυχούς άπεσταλιμένου και, σπινθονοντας τη γροθιά του άπειλητικά, τού φώναξε:

— Άές ψέματα, άρχισε, λές ψέματα! Ο στρατός μου δεν νικάται ποτέ, όχι!...

Ο Τσάρος άποσποθύρησε ν' έτεσε άπάντο στην πολέθω του σαν άνεμος. Σκέπασε τό πρόσωπό του με τα χέρια και άρχισε να σκώζει δυνατά. Το σώμα του σπινθονόταν άτ' τούς γυμνούς.

Έλατε σηκώθηκε κάποιος και προχώρασε με σφιγμένα τα δόντια προς τόν Άραζίν. Τόν έπιασε μ' όμμή άτ' τις πλάτες και τού ξέσχησε τις επονήδες λέγοντας:

— Από σήμερα και πέρα δεν είνε εύγενής... Κι' έτοιμάσου γιά τη Σιβηρία... Μου είνε άδύνατο πού να ξανάσω μπροστά μου τόν άνθρώπο που μόνερος αήτη τη είδηση...

Σεγχώνος κάλεσε τόν ίλασπιστή του και, άφο τόν διάταξε να στείλη άμέσως στη Σιβηρία τόν καθάρομένο, άποσφύησε στο δωμάτιό του.

Ο ίλασπιστής, μη μπορώντας να παρακούη στη διαταγή του αυτοκράτορος, άναγάρωνε, άν και γνώριζε την άδυσότητα τού ταγματάρχου, να τόν παραδώσει γιά τό περιεμένο στο φρούραρχο της Πετρούπολης. Ένώ όμως τόν άπομαρτύρησε, τού είνε:

— Μην άτελειψές... Μόλις ο Τσάρος έβη στα συγχαλά του, θα τού μίλησω γιά σάς και πιστεύω ότι θ' άλλάξει γνώμη.

Ύστερ από μισή ώρα ο πρώην κόμης Άραζίν έπαιπε στο ίδιο άμάξι, με τό όποιο είχε έλθει από την Κορκιά και άναχωρούσε γιά τη Σιβηρία ως κατάνιστος. Άλλά ο φρούραρχος, ο όποιος είχε πληροφορηθεί τά αίτια της τιμωρίας του, έδωσε έντολή να μην προχωρή γρήγορα ή συνοδεία του.

Και πραγματικά, όταν ο Άραζίν με τούς συνοδούς του έφτασαν στο Πέρι, ήθε άξανα διαταγή από τόν Τσάρο να γυρίσουν άμέσως στην Πετρούπολη. Μετανοημένος ο αυτοκράτωρ γιά τη σκληρή του πράξη, τού χάρισε την ποινή και τού ξανάδωσε τόν τίτλο του εύγενούς και τό στρατιωτικό του βαθμό. Έπειδή όμως δεν ήθελε να τόν βλέπει μπροστά του, τού παραχώρησε μία γενναία έτησία άποζημίωση και τόν ίποχρέωσε να φύγη γιά τό έξωτερικό.

Ο κόμης Άραζίν δέχτηκε μ' ειγαρήστια τη μεταβολή της έξορίας του και δεν έγίφισε στη Ρωσία παρά μετά τό θάνατο τού φανερού Τσάρου και τού διαδόχου τού Άλεξάνδρου Β'.

